

การวิเคราะห์แบบเรียนวิชาวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

นางสุกัญญา ไชยทิพย์

005649

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

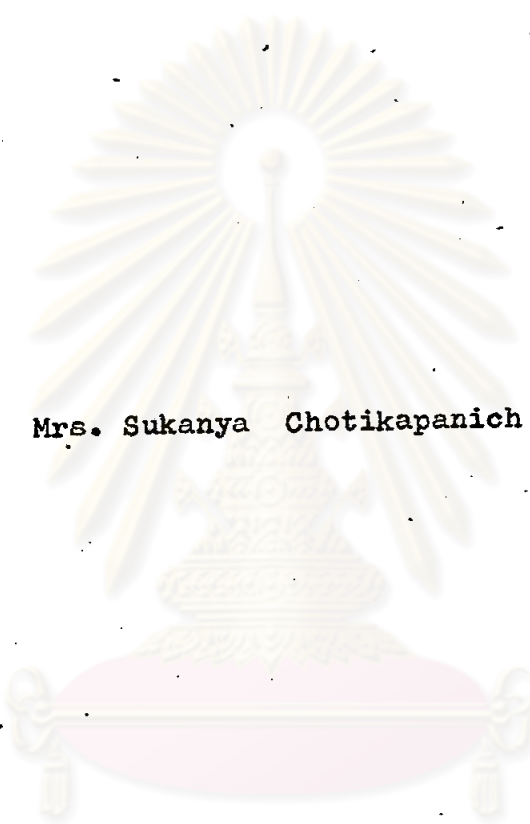
แผนกวิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2519

AN ANALYSIS OF THE THAI LITERATURE TEXTBOOK.

USED IN MATAYOM SUKSA 3

Mrs. Sukanya Chotikapanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1976

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

รศ.ดร.กช.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

รศ.ดร.กช. ประธานกรรมการ

รศ.ดร.กช. กรรมการ

รศ.ดร.กช. กรรมการ

รศ.ดร.กช. กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

ศาสตราจารย์กช. มัลลิกะมาส

บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์แบบเรียนนิตยสารรายสัปดาห์ไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ชื่อ นางสาวศุภัญญา โชคิทธิพงษ์ แผนกวิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2518

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อวิเคราะห์หนังสือแบบเรียนนิตยสารรายสัปดาห์ไทย เล่ม 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่ใช้อยู่ในโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย (1) วิเคราะห์หนังสือแบบเรียนนิตยสารรายสัปดาห์ไทย เล่ม 3 โดยศึกษาแบบเรียนอย่างละเอียด และค้นหาหาข้อมูลจากหนังสืออ้างอิง เขียนผลของการวิจัยในรูปของการบรรยาย (2) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามครูอาจารย์และนักเรียน โดยสร้างแบบสอบถามครูอาจารย์และนักเรียนที่สอนและเรียนอยู่ในระดับชั้นดังกล่าว เพื่อจะไดทราบว่ครูอาจารย์และนักเรียนมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแบบเรียนนิตยสารรายสัปดาห์ไทย เล่ม 3 ที่ใช้อยู่ ทางด้านคุณภาพในการจัดทำรูปเล่ม ความสอดคล้องของแบบเรียนกับหลักการเรียนการสอน และหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้ ในการสอบถามครูอาจารย์และนักเรียน ใช้ประชากรที่เป็นครูอาจารย์ 30 คน และที่เป็นนักเรียน 300 คน ทั้งเพศชายและหญิง จากโรงเรียนต่าง ๆ 2 ประเภทคือ โรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ โดยเลือกโรงเรียนด้วยวิธีสุ่มตัวอย่าง (Random Sampling) ข้อมูลที่ได้นำมาคิดเป็นร้อยละ ในการวิเคราะห์แบบเรียนได้อาศัยหลักเกณฑ์ในการจัดแบบเรียนที่ดี หลักการเรียนการสอนและหลักจิตวิทยาในการเรียนรู้

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า หนังสือแบบเรียนนิตยสารรายสัปดาห์ไทย เล่ม 3 ที่กระทรวงศึกษาธิการ อนุมัติให้ใช้เป็นแบบเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นั้น มีทั้งข้อดีและข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข สิ่งที่ควรปรับปรุงคือ คุณภาพในการจัดทำแบบเรียน ด้านการพิมพ์ การจัดรูปเล่มภาพประกอบ ฯลฯ และควรเพิ่มเติมเนื้อหาของแบบเรียนให้มากขึ้นอีก เรื่องที่ล้ำสมัย

ไม่น่าสนใจควรคัดออก เรื่องที่เห็นว่ามีความเหมาะสมกับวัย ความสนใจและความต้องการ
 ของนักเรียนให้คงไว้ คำอธิบายศัพท์ควรเพิ่มเติมอธิบายส่วนวนและโวหารที่แทรกในเรื่อง
 บ้าง ส่วนกิจกรรมในแต่ละบทควรจัดให้มากขึ้น และจัดหลาย ๆ ประเภทเพื่อให้นักเรียน
 ได้ทำกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการ
 เขียน ๔ ข้อเสนอแนะสำหรับแบบเรียนวรรณคดีไทย เล่ม 3 คือ ควรมีการปรับปรุงเนื้อหา
 ภายในเล่มทางคำหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนแผนพัฒนา
 ประเทศ โดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนทั้งด้านสังคม จิตวิทยา และปรัชญา เรื่อง
 ที่จัดให้นักเรียนเรียนนั้นควร เป็นเรื่องที่มีคุณค่าทางด้านวรรณคดี ทนสมัย เกี่ยวข้องกับชีวิต
 ประจำวันของนักเรียน และควรให้ประโยชน์กับนักเรียนโดยส่งเสริมคุณธรรม รวมทั้งพัฒนา
 การค้าต่าง ๆ ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความเจริญทางจินตนาการ วิจารณ์ญาณ เพื่อช่วย
 ให้นักเรียนเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในสุนทรียภาพของวรรณคดีไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

The results of the study: Although the Thai Literature Textbook of the Ministry of Education was regarded of very good quality, it still needs improvement, such as the quality in writing and printing the texts, the size of the book, the use of pictures, and the fulfillment of content matter. The old stories should be replaced by better stories that meet the age level, interests and needs of the students. The text should explain the difficult vocabulary and structures. The exercises should be increased so that the students have the necessary skills in listening, speaking, reading and writing.

The suggestions from the study: The textbook should be improved in relation to the social and economic development of the country, as well as the needs of the students in social studies, psychology and philosophy. The stories in the textbook should have literary value, be up to date and relevant to the daily life of the students. The textbook should help improving the students' imagination growth, critical thinking and aesthetic appreciation of Thai literature.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ก็เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ศาสตราจารย์กุหลาบ มลลิกะมาส รองคณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งได้กรุณาเป็นผู้นัดหมายและได้ให้คำแนะนำเอาใจใส่เป็นอย่างดีตลอดมา นอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากศาสตราจารย์สุประณีต นาคทรพรพ แผนกมัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และอาจารย์ใหญ่ ตลอดจนครูอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณคดีไทย ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้งนักเรียนทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัย ในการรวบรวมข้อมูลมาประกอบการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่ได้รับ จึงกราบขอบพระคุณและขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สุกัญญา ไชยทิพย์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
บทที่	

1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
งานด้านการเขียนและงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง	12
✓ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	27
✓ ขอบเขตของการวิจัย	27
ความจำกัดของการวิจัย	28
คุณค่าของการวิจัย	28
× วิธีดำเนินการวิจัย	28
คำจำกัดความในการวิจัย	29
2. วิธีดำเนินการวิจัย	31
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ผลการวิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถามของครู	34
ผลการวิเคราะห์ค่าตอบจากแบบสอบถามของนักเรียน	44
4. การวิเคราะห์แบบเรียน	58
ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของแบบเรียน	58
ก. คุณภาพด้านการจัดรูปเล่ม	58
ข. เนื้อหาสาระโดยทั่วไปของหนังสือแบบเรียนวรรณคดีไทยเล่ม 3	62

ตอนที่ 2	ลักษณะเฉพาะของวรรณคดีแต่ละเรื่อง	70
เรื่องที่ 1	พระมหานคร	70
เรื่องที่ 2	กรณียกิจของเราต่อชาติ	75
เรื่องที่ 3	ชนป่า...	80
เรื่องที่ 4	หัวใจนักปราชญ์	84
เรื่องที่ 5	กลอนคอกสร้อยรำพึงในป่าช้า	88
เรื่องที่ 6	นิทานเวตาล	91
เรื่องที่ 7	ความสุข	94
เรื่องที่ 8	คำโคลงโลกนิติ	97
เรื่องที่ 9	จดหมายจางวางหรั	99
เรื่องที่ 10	นิราศพระบาท	104
เรื่องที่ 11	ประวัติอาจารย์	109
5.	สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	118
	ประโยชน์ของการวิจัย	118
	สรุปผลการวิจัย	119
	อภิปรายผลการวิจัย	121
	ข้อเสนอแนะ	123
บรรณานุกรม		127
ภาคผนวก		131
ประวัติการศึกษา		149